

Naslov članka/Article:

Naša ameriška glasbena izkušnja

Avtor/Author:

Ana Kavčič Pucihar

DOI:

CC licenca

Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Brez predelav

Glasba v šoli in vrtcu št. 1-2/2017, letnik 20

ISSN 1854-9721

Izdal in založil: Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Kraj in leto izdaje: Ljubljana, 2017

Spletna stran revije:

<https://www.zrss.si/strokovne-revije/glasba-v-soli-in-v-vrtcu/>

Naša ameriška glasbena izkušnja

“A kar z otroki gresta? Kaj pa šola?”

Ali otroci znajo angleško?

Kako bosta v službi uredila?

Kje boste živeli?

Kaj bosta pa tam delala?”

Na taka in podobna vprašanja sva z možem Blažem Puciharjem odgovarjala znancem, prijateljem in sorodnikom vse od oktobra 2014, ko je postalo jasno, da sem kot dobitnica Fulbrightove štipendije dobila možnost, da se z družino odpravimo v Združene države Amerike od januarja do julija 2015. Z možem Blažem in tremi otroki, 12-letnim Samom ter 9-letnima dvojčkom Lana in Martinom, smo se odpravili na pot v zadnjih dneh decembra 2014. Otroci so prvič potovali v ZDA, za naju pa je bilo to drugo potovanje čez lužo.

V marcu 2014 sva bila namreč prvič povabljeni na Boise State University. Tam so organizirali Festival slovenske glasbe, kjer so izvajali dela slovenskih skladateljev Črta Sojarja Voglarja, Petra Kopača in seveda Blaža Puciharja. Izvajali so tako komorna kot tudi zborovska in solistična dela. Nepozabno je bilo, ko so ameriški študenti v slovenskem jeziku sredi ZDA zapeli slovenske ljudske pesmi *Marko skače*, *Tam za vaškim gričem* in *Speivaj nama*, *Katica* v Blaževi priredbi. Skupaj sva se jim predstavila

tudi kot koncertanta, jaz pa sem imela predstavitveni seminar svojega učbenika *Igramo se flavto* ter metode poučevanja začetnikov na flavti skozi glasbenodidaktične igre za tamkajšnje študente in učitelje flavte. Mesto Boise in tamkajšnja univerza sta se nama že takrat zelo priljubila in strinjala sva se, da je to kraj, kamor bi prišla živeti tudi z najinimi otroki.

Skupaj s profesorico flavte in glasbene pedagogike na Boise State University (BSU), dr. Nicole Molumby, smo prijaviili projekt prevoda in priredbe učbenika *Igramo se flavto* v angleški jezik ter izdelavo mobilne aplikacije, ki bo učbenik nadgrajevala, v kandidaturo za pridobitev prestižne Fulbrightove štipendije. Blaževa naloga je bila sooblikovati izbor ameriških in angleških ljudskih pesmi ter napisati nekaj izvirnih skladbic za mlade flautiste, ki so angleški učbenik še bolj umestile v angleško govoreči kulturni prostor. Kandidatura je uspela, zato smo začeli pripravljati vse potrebno za polletno odsotnost iz Slovenije.

Suspenz pogodbe za šest mesecev je bila rešitev, s katero sta nama prišla naproti delodajalca – Akademija za glasbo v Ljubljani Blažu in Glasbena šola Škofja Loka meni. Otrokom so na osnovni šoli izdali poročilo o ocenah in po mesecih intenzivnega učenja angleškega jezika smo se podali novim izzivom naproti.

Mojstrski tečaj za flavto na *Univerzi Pacific Lutheran* v Tacomi (Washington, ZDA), maj 2015 (foto: osebni arhiv A. Klavčič Pucihar)

Moja naloga kot Fulbright visiting scholar na Boise State University je bila realizacija prijavljenega projekta, poučevati študente, koncertirati in raziskovati, predvsem pa Američane seznanjati s Slovenijo in slovensko kulturo.

Blaža so z odprtimi rokami sprejeli na teoretski oddelek, kjer je občasno poučeval solfeggio, harmonijo in odgovarjal na prenekatera vprašanja bodočih mladih skladateljev. Kot pianist je sodeloval na mnogih študentskih diplomskih in magistrskih recitalih, nekaj koncertov pa sva odigrala s tamkajšnjimi profesorji.

Pregovorno odprtost in organiziranost Američanov smo doobra in z občudovanjem večkrat izkusili na lastni koži. BSU je

namreč v namen našega prihoda kupila in obnovila družinsko hiško na obrobju univerzitetnega naselja, od koder smo imeli le streljaj do Music Department, Albertsonove univerzitetne knjižnice, šole ... Music Department je del Velma V. Morrison Center for the Performing Arts v sklopu BSU. Impozantna zgradba poleg koncertnih dvoran omogoča vrhunske razmere za tamkajšnje visokošolsko glasbeno izobraževanje. Celotno univerzitetno naselje je bilo lokacijsko enotno. Čisto, vzdrževano, brez enega cigaretnega ogorka kjerkoli, saj sta bila kajenje in alkohol na tem mestu prepovedana.

Izjemna učinkovitost je prevečala prav vsako komunikacijo in proces, ki sem ga vzpostavila v okviru delovanja tam. Od pomoči v informacijski tehnologiji do organizacije dvorane za recitale.

Lana in Martin sta obiskovala Garfield Elementary School le nekaj minut od naše hiše. Šola je imela odličen program ESL – English as second language. Hitro sta napredovala v angleškem jeziku. Starejši Samo je obiskoval East Junior High School. Začetek je bil precej težek, a hitro se je navadil na ameriški sistem šolanja in po dveh mesecih v šoli prav zacvetel. Veliko vzpodbude učiteljev in zelo prisrčen odnos šolskih delavcev, od učiteljev do ravnatelja, so mu bili pisani na kožo. Njegovo trdo delo in prizadevnost so učitelji opazili in nagradili z imenovanjem za učenca meseca aprila.

V ZDA ni državnih glasbenih šol. Na to smo se pripravili in se že vnaprej dogovorili z eno od profesorice klavirja, da bo

Dr. Brian Hodges (violončelo), Blaž Pucihar (klavir) in Ana Kavčič Pucihar (flavta); recital komorne glasbe na *Boise State University*, marec 2015 (foto: osebni arhiv A. Klavčič Pucihar)

zasebno poučevala Lano in Martina. Pouk je potekal enkrat tedensko. Prof. Peggy Purdy je v pouk vključevala veliko glasbene teorije v obliki glasbenodidaktičnih igrice. Vse dni v tednu, tudi ob sobotah in nedeljah, je poučevala kar 42 učencev. Do 6. razreda osnovne šole imajo otroci od ponedeljka do petka obvezen pouk do 15.15, na Junior High pa do 14.30. Torej morajo biti učitelji inštrumentov zelo prilagodljivi glede urnika, če hočejo preživeti z zasebnim poučevanjem. Ena od učiteljic klavirja mi je povedala, da je klavir zasebno poučevala že ob 5.30 zjutraj, da so otroci imeli uro klavirja že pred šolo!

Tudi učenje baleta, ki sta ga Lana in Martin z veseljem obiskovala na Glasbeni šoli Škofja Loka, je bilo treba organizirati v našem začasnem domu v Ameriki. Obiskovala sta zasebno plesno šolo Ballet Idaho v središču mesta. Pouk sta imela dvakrat tedensko po 90 minut. Tudi tukaj sta se hitro vključila v pouk in hitro napredovala.

Kljub temu da državnih glasbenih šol nimajo, pa ZDA močno podpirajo glasbeni pouk v osnovnih šolah. Samo je obiskoval izbirni predmet glasba, kar je pomenilo, da je igral tolkala v šolskem pihalnem orkestru. Pouk glasbe je imel vsak dan 45 minut. Na šoli je deloval tudi godalni orkester, za učence 8. in 9. razreda pa Brass jazz band. Prof. Enrique Martinez je bil energičen dirigent pihalnega orkestra in jazzovskega banda; s svojo karizmo je poskrbel, da je imel polne orkestre mladih glasbenikov, ki so igrali na presenetljivo visoki ravni! Kolikor učencev uspe učitelju glasbe zainteresirati, toliko jih bo poučeval. Če

učencev ni dovolj, učitelj zaposlitve nima. Tako sistem poskrbi, da učitelji glasbe – dirigenti delajo s polno mero in entuziazmom, ki je prav nalezljiv. Dirigent orkestra mora namreč sam poučevati vse inštrumentaliste, ki igrajo v orkestru. V posebno zahtevnih obdobjih mu na pomoč priskočijo profesorji z bližnjih visokošolskih ustanov. Univerzitetni profesorji morajo to delo opravljati v okviru *community work*, ki je del njihove delovne obveze. Community work pogosto sovпада s t. i. *recruitment*, rekrutiranjem bodočih študentov, saj mora na večini ameriških univerz profesor inštrumenta sam poskrbeti, da bo zainteresiral potrebno število študentov, ki se bodo prijavili na univerzitetni študij v njegov razred. Tudi tukaj velja, če študentov ni dovolj, ni zaposlitve za profesorja. Šolnine na ameriških univerzah so visoke, zato imajo študenti večinoma zelo odgovoren odnos do študija in so do profesorjev zelo zahtevni. Profesorji se zavedajo, da je zadovoljstvo in napredek študenta ključnega pomena za ohranjanje njihove zaposlitve, zato so pri svojem delu izjemno profesionalni, dostopni in odprti. Kljub temu da imajo študenti glasbe oz. inštrumentalisti v 1. letniku univerze v primerjavi s slovenskimi bistveno manj predznanja, pa je napredek, ki ga naredijo do konca študija, izjemno velik.

Ko sem ob več priložnostih predstavljala slovenski sistem glasbenih šol, so Američani kar nejeverno zmajevali z glavo in si želeli, da bi imeli tudi pri njih tak sistem. Ob predvajanju predstavitev filmčkov, s posnetki igranja učencev flavte na naših glasbenih šolah, se niso mogli načuditi visoki ravni igranja. V

Ana Kavčič Pucihar, Karla Flygare, profesorica flavte na Univerzi Puget Sound in Blaž Pucihar po koncertu in predavanju, maj 2015 (foto: osebni arhiv A. Kavčič Pucihar)

ZDA na taki ravni igrajo le otroci, katerih starši so tako premožni, da jim lahko plačujejo zasebne ure pri učiteljih inštrumenta, tako da v šolskih orkestrih igrajo le za zraven, ni pa to edini vir znanja za učenje glasbenega inštrumenta.

Naš ameriški vsakdanjik je bil dodobra zapolnjen z aktivnostmi, potrebnimi za izvedbo projekta, popoldnevi so bili namenjeni pomoči otrokom pri domačih nalogah in ohranjanju stika s slovensko šolo, večeri pa koncertnim aktivnostim. Z Blažem sva, kot že rečeno, pripravila nekaj recitalov v Morisson center Recital Hall. Med drugim sva krstila tudi njegovo novo skladbo *Rituals* za flavto in klavir, ki je naletela na izjemno topel odziv pri ameriški publikli. Učbenik *Igramo se flavto* je dobil ameriško ime *Fluting Stars*, čemur smo prilagodili tudi notranjo podobo in razširjeni učbenik razdelili na dva dela. Luč sveta je ugledal v septembru 2015. Mobilni aplikaciji smo domislili natančen idejni scenosled, ki pa bo potreboval dodatno financiranje, da ga oblikujemo kot mobilni prototip.

V začetku maja sva prek Fulbright Outreach Lecturing Fund obiskala tudi Pacific Lutheran University in University of Puget Sounds v Tacomi v zvezni državi Washington. Na Pacific Lutheran University sem vodila *masterclass* za študente flavte

pri dr. Jennifer Rhyne, tamkajšnji univerzitetni orkester flavt pa je na koncertu izvedel Blaževo *Slovensko sonato*. Na University of Puget Sounds sva imela koncert in predavanje za študente flavte v razredu prof. Karle Flygare. Tudi njih je zelo zanimalo, kako je videti glasbeno življenje, ustvarjanje in šolanje v Sloveniji.

Ob vrnitvi v Boise smo skupaj s tamkajšnjimi profesorji posneli Blaževe komorne skladbe za prihajajočo CD-ploščo. V teden dni dolgem projektu se nam je pridružil odlični slovenski violončelist dr. Gal Faganel, ki poučuje violončelo na univerzi Greeley v Coloradu. S svojimi idejami in entuziazmom je dal celotnemu projektu dodatno dimenzijo.

Naše šestmesečno bivanje se je tako kar hitro približalo koncu. Otroci so vsi tekoče spregovorili angleško, midva pa sva pridobila nepozabne izkušnje, prijatelje in novo znanje. Še toliko bolj sva se zavedla, da imamo odličen sistem glasbenih šol, na katerega bi morali gledati kot na zaščitno slovensko blagovno znamko. Ameriška odprtost za nove ideje, znanja in sposobnosti nama je obema razširila obzorje ter omogočila vpogled v učinkovito univerzitetno okolje, kjer sta znanje in osebna rast imperativ vsakodnevnega prizadevanja in delovanja.